

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2009 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w składzie:

Przewodniczący Sędzia NSA

Zygmunt Niewiadomski

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2009 r.
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Ogólnoadministracyjnej
zażalenia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przeciwdziałania Elektrosmazeniom „Prawo
do Życia” z siedzibą w Rzeszowie
na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie
z dnia 14 września 2009 r., sygn. akt II SA/Wa 416/09
w przedmiocie odmowy dopuszczenia do udziału w sprawie w charakterze uczestnika
postępowania
w sprawie ze skargi Moniki Maciejczyk i Wincentego Leńczuk - Maciejczyk
na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego
z dnia 28 stycznia 2009 r. znak DON/ORZ/7200/1390-1/08/09
w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Zygmunt Niewiadomski". Below the signature, there is a faint date stamp: "4 12 2009".

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 września 2009 r., sygn. akt II SA/Wa 416/09, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie odmówił dopuszczenia Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przeciwdziałania Elektroskażeniom „Prawo do Życia” z siedzibą w Rzeszowie do udziału w charakterze uczestnika postępowania, w sprawie ze skargi Moniki Maciejczyk i Wincentego Leńczuk – Maciejczyk na decyzję Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego z dnia 28 stycznia 2009 r. znak DON/ORZ/7200/1390-1/08/09 w przedmiocie odmowy stwierdzenia nieważności decyzji odmawiającej stwierdzenia nieważności decyzji dotyczącej umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie montażu stacji bazowej cyfrowej telefonii komórkowej.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji wskazał, że treść załączonego przez Stowarzyszenie Statutu nie jest wystarczająca dla uznania, iż w niniejszej sprawie zaistniały wobec wnioskodawcy przesłanki określone w art. 33 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.). Wniosek Stowarzyszenia nie zawiera bowiem argumentacji, która mogłaby wskazywać na szkodliwość przedmiotowej inwestycji dla ludzi i środowiska.

Pismem z 29 września 2009 r., Ogólnopolskie Stowarzyszenie Przeciwdziałania Elektroskażeniom „Prawo do Życia” złożyło zażalenie na powyższe postanowienie, zarzucając naruszenie art. 9 w zw. z art. 33 § 2 oraz art. 141 § 4 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi i wnosząc o jego uchylenie w całości, i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji, a także zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Stowarzyszenie podniosło następnie, iż § 7 Statutu zawiera 10 punktów uzasadniających cele statutowe, w stosunku do których Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie nie zajął stanowiska, a w sprawie o sygn. akt VII SA/Wa 549/09 uznano iż „należy podzielić teoretyczne obawy skarżącej organizacji, iż urządzenia emitujące do środowiska pewne substancje i pola elektromagnetyczne mogą oddziaływać na środowisko, a w interesie publicznym i społecznym jest sprawdzenie czy to oddziaływanie nie jest negatywne dla środowiska (...) Nadanie w Konstytucji RP szczególnej rangi sprawom ekologii (ochrony środowiska), z czym wiąże się swoboda działalności organizacji społecznych, przyjmujących za cel swojego działania statutowego dbałość o ochronę środowiska, wymaga szczególnego uzasadnienia orzeczenia odmawiającego istnienia przesłanki interesu społecznego w

sprawie dot. oddziaływania stacji emitujących określone fale tworzące pola elektromagnetyczne i przeciwdziałania ewentualnym zagrożeniom ze strony tych urządzeń”.

Stacja bazowa cyfrowej telefonii komórkowej była, według oświadczenia Stowarzyszenia, wielokrotnie rozbudowana, nie przeprowadzono dla niej oceny oddziaływania na środowisko i nie została wykonana zmiana sposobu użytkowania części obiektu budowlanego. Zdaniem Stowarzyszenia, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie obowiązany był wyjaśnić, jak strona skarżąca miała udowodnić, iż stacja jest szkodliwa dla ludzi i środowiska, tym bardziej, że skutkuje to nałożeniem na Stowarzyszenie obowiązku udowodnienia szkodliwości inwestycji dla środowiska przed merytorycznym rozpoznaniem sprawy.

Naczelny Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 33 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 z późn. zm.), udział w charakterze uczestnika może zgłosić również osoba, która nie brała udziału w postępowaniu administracyjnym, jeżeli wynik tego postępowania dotyczy jej interesu prawnego, a także organizacja społeczna, o której mowa w art. 25 § 4, w sprawach innych osób, jeżeli sprawa dotyczy zakresu jej statutowej działalności. Na postanowienie o odmowie dopuszczenia do udziału w sprawie przysługuje zażalenie.

We wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, Ogólnopolskie Stowarzyszenia Przeciwdziałania Elektrosmakażeniom „Prawo do Życia” wskazało podstawę prawną zawartą w ustawie Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, tj. art. 33 § 2 i załączyło statut oraz odpis z Krajowego Rejestru Sądowego, zajmując przy okazji stanowisko w sprawie.

Z treści zaskarżonego postanowienia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie można wywnioskować, że Sąd uznał, iż sprawa tocząca się przed tym Sądem dotyczy zakresu statutowej działalności Stowarzyszenia. Sąd pierwszej instancji oddalił jednakże wniosek ze względu na brak wykazania przez skarżące Stowarzyszenie okoliczności, które mogłyby wskazywać na „szkodliwość przedmiotowej inwestycji dla ludzi i środowiska”. Stanowi to w istocie odwołanie się do kwestii istnienia interesu społecznego, który uzasadniałby dopuszczenie Stowarzyszenia na gruncie art. 33 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

W postanowieniu z dnia 28 września 2009 r., sygn. akt II GZ 55/09, Naczelny Sąd Administracyjny w składzie 7 sędziów uznał, iż „w świetle przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.) brak jest podstaw prawnych do stosowania przez sąd administracyjny przesłanek z art. 31 § 1 k.p.a. w postępowaniu o dopuszczenie organizacji społecznej do udziału w postępowaniu sądowoadministracyjnym prowadzonym stosownie do art. 33 § 2 p.p.s.a.”

Dalej jednak, Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, iż taki pogląd nie może automatycznie skutkować dopuszczeniem organizacji społecznej do udziału w postępowaniu, jeśli sprawa dotyczy statutowej działalności tej organizacji. Istota sprawy tkwi bowiem w rozwiązaniach ustrojowych sądownictwa administracyjnego. I tak, istotą udziału organizacji społecznej nie jest zaspokojenie „partykularnych interesów” samej organizacji, ale zapewnienie szeroko pojmowanej kontroli społecznej nad postępowaniem. A zatem, sąd administracyjny badając zgłoszony w trybie art. 33 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wniosek o dopuszczenie jej do udziału w sprawie winien sprawdzić, czy spełnione są warunki formalno- prawne, tj. organizacja jest powołana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego, a zakres działalności statutowej uwzględnia charakter rozstrzyganej sprawy sądowoadministracyjnej; czy udział tej organizacji odpowiada celowi sądownictwa administracyjnego tj. sprzyja realizacji „sądowej kontroli administracji” i wreszcie, czy organizacja realizuje cel publiczny do którego została powołana.

Udział organizacji społecznej w postępowaniu sądowoadministracyjnym nie może służyć realizacji partykularnych interesów władz organizacji lub jej członków. Jednakże, w niektórych sytuacjach organizacja społeczna będzie mogła występować w obronie interesu publicznego i takie działania organizacji będą jednocześnie zmierzały do ochrony indywidualnych praw jej członków. Rzecz jednak w tym, by na gruncie konkretnych indywidualnych spraw, rola określonej organizacji społecznej była jednoznaczna i klarowna. Na tle każdej z tych spraw musi być jasne, czy udział organizacji w tym postępowaniu prowadzi do realizacji celów statutowych, czy też jest tylko zinstytucjonalizowaną formą popierania konkretnych interesów określonych podmiotów.

Zgodnie ze Statutem Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Przeciwdziałania Elektrosmakażeniom „Prawo do Życia”, jego celem jest działalność na rzecz ochrony ludzi i środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym od źródeł technicznych, a także ochrona od innych zagrożeń środowiska naturalnego, w tym przeciwdziałanie

zagrożeniom ze strony urzędzeń emitujących do środowiska szkodliwe substancje i pola elektromagnetycznie, przeciwdziałanie budowie i użytkowaniu urzędzeń emitujących promieniowanie elektromagnetyczne, jeśli nie istnieją niezbite dowody nieszkodliwości promieniowania. Ponadto, do celów zaliczone zostało reprezentowanie członków Stowarzyszenia i obywateli Polski przed organami władzy administracji rządowej i samorządowej, sądami i prokuratorami. Wskazane cele Stowarzyszenie realizuje m.in. poprzez występowanie z uwagami, wnioskami, opiniami i skargami do organów administracji, sądów i prokuratur.

Rozpoznając ponownie wniosek o dopuszczenie do udziału w sprawie, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie powinien wyjaśnić, czy Stowarzyszenie w postępowaniu realizuje tylko indywidualne interesy osób należących do tego Stowarzyszenia, czy też te działania mają lub mogą mieć znaczenie dla interesu ogólnospołecznego, ponieważ brak jest podstaw prawnych do stosowania przez sąd administracyjny przesłanek z art. 31 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji na mocy art. 185 § 1 w związku z art. 197 § 2 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

MMD